

НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ТА КИТАЮ В КОНТЕКСТІ ІНДУСТРІЇ 4.0

SCIENTIFIC AND TECHNICAL COOPERATION OF UKRAINE AND CHINA IN THE CONTEXT OF INDUSTRY 4.0

УДК 339.7:338.001.36

Скоробогатова Н.Є.

к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародної економіки Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Корольова С.Г.

студентка Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Стаття присвячена питанням оцінки результативності міжнародного науково-технічного співробітництва між Україною та Китаєм та визначенню перспектив подальшої співпраці у цьому напрямі з урахуванням технологічних перетворень Індустрії 4.0. Авторами досліджено динаміку зовнішньої торгівлі товарами та послугами між Україною та Китаєм. Зокрема, виявлено, що впродовж останнього десятиріччя протікає стійка тенденція перевищення імпорту з Китаю до України як товарів, так і послуг. У процесі дослідження виявлено товарні позиції, які преважують у експорті та імпорті товарів в Україну з Китаю. У статті також приділено увагу дослідженню інвестиційного співробітництва між країнами та виявлено основні напрями інвестування. Проаналізовано деякі науково-технічні проекти, які реалізуються за участю цих двох країн, та визначено перспективи подальшого розвитку міжнародного науково-технічного співробітництва між Україною та Китаєм.

Ключові слова: науково-технічне співробітництво, міжнародні проекти, експорт, імпорт, Індустрія 4.0.

Стаття посвящена вопросам оценки результативности международного

научно-технического сотрудничества между Украиной и Китаем и определению перспектив дальнейшего сотрудничества в данном направлении с учетом технологических преобразований Индустрии 4.0. Авторами исследована динамика внешней торговли товарами и услугами между Украиной и Китаем. В частности, выявлено, что в течение последнего десятилетия наблюдается устойчивая тенденция превышения импорта из Китая в Украину как товаров, так и услуг. В ходе исследования выявлены товарные позиции, которые преобладают в экспорте и импорте товаров в Украину из Китая. В статье также уделено внимание исследованию инвестиционного сотрудничества между странами и выявлены основные направления инвестирования. Проанализированы некоторые научно-технические проекты, которые реализуются с участием этих двух стран, и определены перспективы дальнейшего развития международного научно-технического сотрудничества между Украиной и Китаем.

Ключевые слова: научно-техническое сотрудничество, международные проекты, экспорт, импорт, Индустрия 4.0.

The article is devoted to the issues of assessing the effectiveness of international scientific and technical cooperation between Ukraine and China and to determine the prospects for further cooperation in this direction, taking into account the technological transformations of the Industry 4.0. The authors study the dynamics of foreign trade in goods and services between Ukraine and China. In particular, it was found that during the last decade there has been a steady tendency of excess of imports from China to Ukraine in goods and services. During the study, the commodity positions that prevail in the export and import of goods to Ukraine from China were identified. The main scientific and technical projects that are realized with participation of these two countries are analyzed and prospects of further development of international scientific and technical cooperation between Ukraine and China are determined. For Ukraine, scientific and technical cooperation with China is a very important step, which can give an impetus to the economic growth of our country. By the end of the first decade of the XXI century, China held the position of a high-tech country by importing foreign technology. The study of China's technological development experience is very important for Ukraine, as it has identified factors that have made significant contribution to the development of China. The analysis showed the main trends of investment cooperation between Ukraine and China, as well as the areas in which investments are directed. Ukraine has great possibilities for cooperation with the Republic of China, besides, China is also interested in a scientific and technical partnership with Ukraine. Integrating Ukraine into the PRC projects can provide us with new economic benefits that can, in the long run, change our position on the world stage. It was very important that China demonstrated support for the territorial integrity of Ukraine during hostilities in the east of the country and the annexation of the Crimea by the Russian Federation. This contributed to the strengthening of cooperation between Ukraine and the People's Republic of China.

Key words: scientific and technical cooperation, international projects, export, import, Industry 4.0.

Постановка проблеми. Сьогодні Китай вважають економічною наддержавою, зважаючи на темпи та науковий прогрес, з яким країна розвивається. Більшість економістів та експертів зазначають, що наші двосторонні відносини з цією високорозвиненою країною не реалізовані повною мірою, оскільки Україна не залучена до основних найперспективніших проектів, які сьогодні фінансує КНР. Насамперед це пов'язано з низькими фінансовими та економічними можливостями нашої держави. Проте що стосується міжнародного науково-технічного співробітництва, то Китай проявляє зацікавленість до нашої країни. Тому вважаємо актуальною необхідність оцінки перспектив співробітництва України та Китаю в контексті перетворень Четвертої промислової революції Індустрія

4.0 та визначення пріоритетних напрямів для економіки України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам міжнародного співробітництва присвячено багато праць вітчизняних та зарубіжних науковців: І. Амеліної, В. Дергачової, С. Войтка, В. Горбуліна, Д. Лук'яненка, В. Омеляненка та ін. Тенденції розвитку двосторонніх відносин України та Китаю досліджено у роботах С. Герасимчука [6], Ю. Пойта [6], С. Толстова [2], В. Левківського [8], М. Висоцької [9] та інших науковців. Проте слід відзначити, що ці дослідження не повною мірою враховують потенційні можливості співробітництва між Україною та Китаєм у сфері високотехнологічного виробництва з урахуванням сучасних інформаційних технологій Індустрії 4.0.

Постановка завдання. Метою статті є удосконалення методичних засад щодо визначення перспектив міжнародного науково-технічного співробітництва між Україною та Китаєм у контексті Індустрії 4.0. Для досягнення поставленої мети були вирішені такі завдання:

- 1) дослідити стан науково-технічного співробітництва України та Китаю;
- 2) проаналізувати спільні та потенційні проекти співробітництва України та Китаю;
- 3) визначити перспективи стратегічного партнерства між Україною та Китаєм з урахуванням національних інтересів цих країн.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зважаючи на те, що Китай сьогодні посідає одну з провідних позицій у світі та є однією з найрозвинутіших технологічно країн, а також націлений на те, щоб зайняти місце світового лідера, виникає об'єктивна необхідність враховувати економічну та інноваційну політику та діяльність цієї країни. Водночас Україна тільки останнім часом почала активно приділяти увагу співробітництву з КНР, зокрема науково-технічному. У результаті активізації партнерства обсяги експорту України до Китаю дещо зросли, хоча експорт із Китаю до України перевищує більш ніж у 2 рази, що змушує більшість економістів замислитися, чи є для України таке співробітництво рівною мірою вигідним, як для Китаю, та які перспективи подальшої роботи у цьому напрямі для піднесення економіки України.

Дуже важливим для України стало те, що Китай продемонстрував підтримку територіальної цілісності України під час військових дій на Сході країни та анексії Криму Російською Федерацією. Це сприяло посиленню співробітництва між Україною та КНР.

Для України науково-технічне співробітництво з Китаєм є дуже важливим кроком, що може дати поштовх до економічного зростання нашої країни. На сучасному етапі найпривабливішими для України є глобальні та регіональні проекти КНР: «Один пояс, один шлях» та «16+1». На думку економіч-

них експертів, інтеграція до цих проектів України може змінити її місце у світі. Поки що Китай не розглядає Україну як учасника проекту «Один пояс, один шлях» та «16+1». Хоча, виходячи із вдалого географічного положення України, наша інтеграція може стати дуже вигідною для Китайської Республіки. Однак деякі економісти пропонують на початковому етапі зайняти місце спостерігача, як це робила Білорусія, але рекомендується провести переговори з Білорусією для отримання досвіду щодо їхньої діяльності та рекомендацій.

З огляду на підписання у 2016 році Довгострокової програми українсько-китайської співпраці в космічній галузі на 2016–2020 роки, Україна приваблює Китай як науково-технічний партнер, завдяки чому можна розраховувати на майбутню більш плідну та вигідну для обох сторін співпрацю.

Аналіз статистичних та аналітичних даних свідчить про те, що за останні три роки економічні зв'язки між Україною та Китаєм суттєво посилюються. Більшість експертів зазначає, що вигода, яку отримують від цього співробітництва дві країни, є різною для кожної з них. Про це свідчать статистичні дані, відповідно до яких імпорт із Китаю більш ніж у 2 рази перевищує експорт України до Китаю (табл. 1). Основний експорт України в Китай – це продукти сільського та лісового господарства, руди, шлаки і золи, енергетика та інфраструктурне будівництво, відходи харчової промисловості та інше. Україна стала для КНР одним із головних постачальників кукурудзи, обійшовши навіть США. У 2018 році, за даними державної служби статистики України, імпорт із Китаю для України становив 13,6% від усього імпорту (7,8 млрд дол. США), а експорт до Китаю становив близько 3,9% від усього експорту України (2,3 млрд дол. США). Тож можна стверджувати, що сьогодні рівноправної співпраці між Україною та КНР немає, адже показники експорту в 2018 році значно зростають, але обсяги імпорту з Китаю збільшуються ще швидшими темпами, тому зовнішньоторговельне сальдо залишається для України від'ємним [2].

Таблиця 1

Динаміка міжнародної торгівлі між Україною та Китаєм

Показники	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.
	тис. дол. США					
Експорт товарів до Китаю	1777178	2726677	2674126	2399079	1832519	2039328
Імпорт товарів із Китаю	7899640	7903229	5410953	3770991	4687697	5648674
Чистий експорт товарів	-6122462	-5176552	-2736827	-1371912	-2855178	-3609346
Експорт послуг до Китаю	79243	70317	45363	40608	60148	75388
Імпорт послуг із Китаю	26937	83155	45730	128429	96131	165068
Чистий експорт послуг	52306	-12838	-367	-87821	-35983	-89680
Всього імпортовано з Китаю товарів та послуг	7926577	7986384	5456682	3899420	4783828	5813742
Всього експортовано до Китаю товарів та послуг	1856421	2796994	2719489	2439687	1892667	2114716
Чистий експорт товарів та послуг	-6070156	-5189390	-2737193	-1459733	-2891161	-3699026

Джерело: складено авторами за даними [3]

Отже, аналізуючи динаміку міжнародної торгівлі між Україною та Китаєм, можна дійти висновку, що зовнішньоторговельне сальдо за товарами та послугами здебільшого для України є від'ємним. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі послугами спостерігається лише у 2011–2012 роках. Ця тенденція, на жаль, свідчить про те, що Україна інвестує більшою мірою економіку Китаю, споживаючи продукції та послуги, вироблені в цій країні.

Важливим є те, що Китай зацікавлений в Україні як науково-технічному партнері, про що свідчить підписання у квітні 2016 року Довгострокової програми українсько-китайської співпраці в космічній галузі на 2016–2020 роки. Виходячи з цього документу, передбачається спільна реалізація понад 70 проектів, які спрямовані в основному на розроблення ракетно-космічної техніки, враховуючи реалізацію «Місячної програми з дослідження планет Сонячної системи». До цих проектів також входить співробітництво з метою створення нових матеріалів та дистанційного зондування Землі [2].

Ще одним перспективним проектом для співпраці України та КНР може стати приєднання України до формату «16+1». Цей формат співробітництва був ініційований Китаєм, його мета – посилити інтенсивність співробітництва КНР із країнами-учасниками (державами Центрально-Східної Європи, Балкан та Балтики). Відповідно до цього співробітництва, Китай виділив три пріоритетні напрями потенційного співробітництва, до яких віднесено інфраструктуру, високі й зелені технології. Для цього об'єднання в минулому році КНР створив інвестиційний фонд на суму 10 мільярдів із метою інвестування держав, які входять до об'єднання. Проте, на думку фахівців, Україні заважає ввійти до цього об'єднання невизначеність, хоча на перших етапах це може бути й роль спостерігача (як це робила Білорусь), але для цього ми повинні провести переговори

з Білорусією для отримання досвіду щодо такої діяльності [4; 6, с. 9].

Щодо інвестиційного співробітництва України та Китаю, то станом на 2018 рік із Китаю в Україну було залучено інвестиції на 17,8 млн дол. США, тоді як з України в економіку Китаю було залучено 1,1 млн дол. США. Тобто Китай інвестує в Україну в 16 разів більше, ніж ми в Китай (рис. 1). КНР інвестує здебільшого в сільське та лісове господарства, а також у рибне, промисловість, торгівлю, ремонт автотранспорту та мотоциклів. З України в економіку Китаю інвестиції здебільшого були спрямовані у промислові підприємства [5].

Крім політичних та економічних контактів Китаю з Україною, КНР також надавав гуманітарну та технічну підтримку для нашої країни під час військових дій на Сході. Китай відкрито демонструє свою підтримку територіальної цілісності України, до того ж Китайська Республіка забезпечувала Україну інженерною та автомобільною технікою на суму понад 185 млн. грн [6, с. 5].

До кінця першого десятиріччя XXI століття Китай тримав позиції високотехнологічної країни за рахунок імпорту іноземних технологій. Тобто замість того, щоб розробляти власні технології, КНР скуповувала вже готові та активно упродовжувала їх у виробництво. Проте з часом стало зрозуміло, що цього не досить, через що уряд почав збільшувати витрати на НДДКР та стимулювати бізнес до проведення наукових дослідних робіт, а також створювати спеціальні програми розвитку (рис. 2).

Як видно з рис. 1, КНР систематично підвищує витрати на високотехнологічні розробки та наукові дослідження. Такий досвід для України є цікавим, адже демонструє важливість НДДКР для економічного розвитку країни. Нині промислове виробництво зумовлене міжнародною конкуренцією та необхідністю швидкої адаптації до запитів ринку.

Рис. 1. Динаміка інвестиційного співробітництва між Україною та Китаєм протягом 2010–2018 рр. [3]

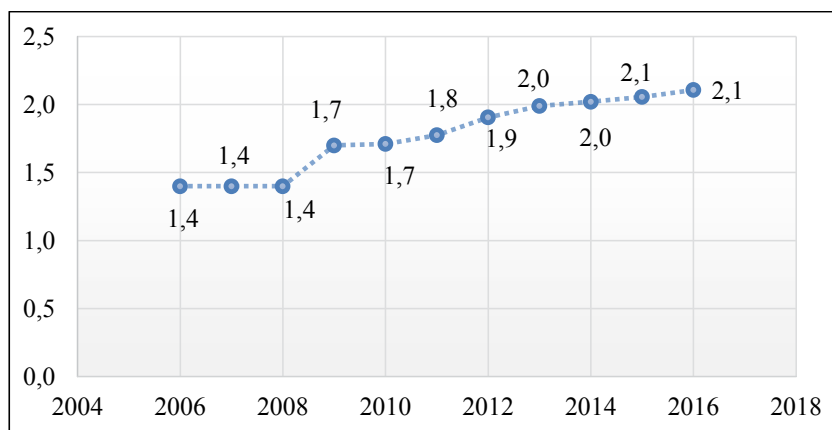

Рис. 2. Динаміка витрат КНР на дослідницькі роботи та високотехнологічні розробки у % від ВВП [7]

Такі вимоги можуть бути виконані шляхом упровадження досягнень інноваційних технологій виробництва. Саме Індустрія 4.0 дає змогу поєднати світ онлайн-технологій зі світом промислового виробництва. Концепція Індустрії 4.0 передбачає все більшу автоматизацію абсолютно всіх процесів та етапів виробництва: від проектування виробу до доставки його кінцевому споживачу з урахуванням вимог останнього. Окрім того, передбачається надання післяпродажного сервісу. Ідеальним у такому разі є налагоджене виробництво без участі людини, що забезпечуватиме максимальну ефективність. Проте з об'єктивних причин неможливим є абсолютно роботизоване виробництво. Упровадження інструментів Індустрії 4.0 IoT, Data Driven Decision (аналітика Big data), Connected machines, Artificial Intelligence дає змогу оптимізувати виробництво та підвищити конкурентоспроможність продукції [10]. Тому вважаємо, що в межах міжнародного науково-технічного співробітництва між

Україною та Китаєм мають бути враховані зазначені інструменти Індустрії 4.0.

Деякі спеціалісти визначають, що для України визначальним проектом з Китаєм може стати «Один пояс, один шлях», оскільки це не заважає інтеграції до Європейського Союзу та може надати Україні економічні переваги, що дасть поштовх до економічного розвитку. Метою цього проекту було створення транспортної інфраструктури для міжнародної торгівлі. Хоча Україна й має залізничні шляхи та вигідне географічне положення, та залізничні комунікації проекту «Один пояс, один шлях» її обходять, що видно з рис. 3 [6, с. 9].

Через військову агресію з боку Російської Федерації та посилення торговельної війни Україна переорієнтовується на європейські та азіатські ринки. Слід відзначити, що Україна сьогодні суттєво зменшила обсяги торгівлі з Російською Федерацією, однак РФ і далі залишається торговельним партнером для України. Саме тому інтеграція

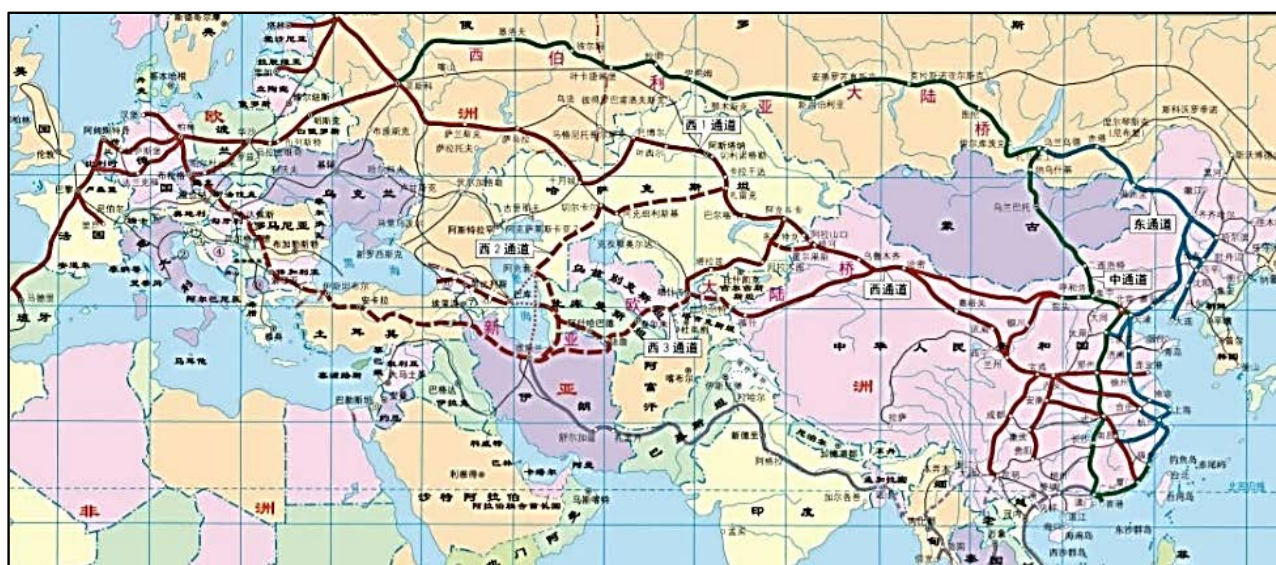

Рис. 3. Схема розвитку будівництва китайсько-європейського сполучення товарних потягів, 2016–2020 рр. [6]

до проекту «Один пояс, один шлях» буде дуже корисною для зниження залежності від Росії. Для реалізації цього проекту Китай створив інвестиційний фонд із капіталом у 40 млрд доларів США, а також за ініціативи КНР було створено Азіатський банк інфраструктурних інвестицій із капіталом у 50 млрд доларів США (у перспективі фонд буде збільшено в 2 рази). Ці кошти Китай спрямовує на інвестування країн Шовкового шляху для створення транспортної інфраструктури. Поки що КНР не розглядає Україну як потенційного учасника. Якщо звернути увагу на «План розвитку будівництва китайсько-європейського сполучення товарних потягів 2016–2020» (рис. 3), то стає очевидним, що Україні в цьому плані немає [6, с. 12].

Таким чином, КНР ще не розглядає Україну як перспективного партнера у цьому проекті (рис. 3), але, зважаючи на вдале географічне положення України, було б вигідним та зручним будівництво китайсько-європейського сполучення товарних потягів саме через Україну.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, для України співробітництво з Китаєм розкриває нові можливості для міжнародної торгівлі та економічного розвитку країни, адже Китай, безумовно, є однією з найбільш впливових держав із високим економічним та науково-технологічним розвитком. Україна має всі можливості для співпраці з Китайською Республікою, до того ж Китай також зацікавлений у науково-технічному партнерстві з Україною. Інтеграція України до проектів КНР може надати нам нові економічні переваги, які в перспективі можуть змінити наше положення на світовій арені. Проте, аналізуючи сучасне зовнішньоторговельне співробітництво України та Китаю, можна дійти висновку, що для Китаю наша країна є більш вигідним партнером, ніж Китай для нас, адже Україна більшою мірою експортує сировину з невеликою доданою вартістю, а імпортує вже готову високотехнологічну продукцію. Таким чином, вважаємо необхідним розроблення програми міжнародного науково-технічного співробітництва між Україною та Китаєм на засадах взаємовигідного партнерства у контексті технологічних зрушень Індустрії 4.0, що дасть змогу підвищити інноваційно-інвестиційну активність країн та рівень їхнього економічного розвитку.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Сайт ради зовнішньої політики «Українська призма». Київ, 2018. URL: <http://prismua.org/> (дата звернення: 21.12.2018).
2. Співпраця Україна – Китай: двостороння вигода чи стратегічна помилка. «Радіо Свобода». URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/25000054.html> (дата звернення: 21.12.2018).
3. Державна служба статистики – офіційний сайт. URL: <http://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 15.01.2019).

4. Проект «16+1». Центр сучасного Китаю «ТяньсяЛінк». URL: <http://www.tianxia.link/ru/article/5738-proiekt-16-1-tiest-na-ievropieiskuiu-sostoiatiel-nost-ukrainy> (дата звернення: 22.12.2018).

5. Торговельно-економічне співробітництво між Україною та Китаєм. Міністерство закордонних справ України. URL: <https://china.mfa.gov.ua/ua/ukraine-cn/trade> (дата звернення: 17.01.2019).

6. Китай після 2014: нова сторінка у відносинах / С.І. Герасимчук та ін. Київ: Фонд імені Фрідріха Еберта, 2017. 16 с.

7. Офіційний сайт «The World Bank». URL: <https://data.worldbank.org/indicator/GB.XPD.RSDV.GD.ZS?locations=CN> (дата звернення: 27.03.2019).

8. Левківський В. Українсько-китайське економічне співробітництво в контексті зовнішньоекономічної безпеки. Науковий вісник Чернігівського державного інституту економіки і управління. 2013. Вип. 2. С. 95–103.

9. Висоцька М., Аль Атті А. Аналіз основних тенденцій розвитку економічних відносин між Україною та Китаєм. Стратегія розвитку України. Економіка, соціологія, право. 2013. № 4. С. 14–20.

10. Скоробогатова Н.Є. Конкурентоспроможність українських підприємств целюлозно-паперової промисловості в умовах Індустрії 4.0. Ефективна економіка. 2018. С. 12. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2018/204.pdf (дата звернення: 28.03.2019).

REFERENCES:

1. *Pro osoblyvosti spivpratsi z KNR* [About the peculiarities of cooperation with the People's Republic of China], 2018. *Sait rady zovnishnoi polityky* [Foreign Policy Website]. Available at: <http://prismua.org> (accessed 21 December 2018).
2. *Spivpratsia Ukraina – Kytai: dvostoronnia vygody chy strategichna pomyłka* [Cooperation Ukraine-China: Bilateral Benefit or Strategic Mistake], 2018. "Radio svoboda" ["Radio Liberty"]. Available at: <https://www.radiosvoboda.org/a/25000054.html> (accessed 21 December 2018).
3. *Ofitsiynyi sait derzhavnoi sluzhby statystyky* [The State Statistics Service is an official site]. Available at: <http://ukrstat.gov.ua/> (accessed 15 January 2019).
4. *Proekt16+1* [The Project "16 + 1"], 2016. *Tsenter suchasnogo Kytaiu* [Center for Contemporary China]. Available at: <http://www.tianxia.link/ru/article/5738-proiekt-16-1-tiest-na-ievropieiskuiu-sostoiatiel-nost-ukrainy> (accessed 22 December 2019).
5. *Torgovelnno-economiche spivrobitnistvo mizh Ukrainoiu ta Kytaiem* [Trade and economic cooperation between Ukraine and China], 2018. *Ministerstvo zakordonnyh sprav Ukrainy* [Ministry of Foreign Affairs of Ukraine]. Available at: <https://china.mfa.gov.ua/ru/ukraine-cn/trade> (accessed 17 January 2019).
6. Gerasimchuk S., Poita Y. *Ukraina – Kytai pislia 2014: nova storinka u vidnosynah* [Ukraine – China after 2014: new page in the relations]. Kyiv: Friedrich Ebert Foundation, pp. 4-12. (in Ukrainian).
7. *Ofitsiynyi sait Svitovogo banku* [The official website of The World Bank]. Available at: <https://data.worldbank.org/indicator/GB.XPD.RSDV.GD.ZS?locations=CN> (accessed 27 March 2019).

8. Levkovsky V. (2013) *Ukrainsko Kytayske spivrobitnystvo v konteksti zovnishnoekonomichnoi bezpeky* [Ukrainian-Chinese Economic Cooperation in the Context of Foreign Economic Security]. Scientific Bulletin of the Chernihiv State Institute of Economics and Management. Economics, vol. 2, pp. 95–103.

9. Vysotskaya M., Atti A. Al (2013) *Analiz osnovnykh tendentsiy rozvytku ekonomichnykh vidnosyn mizh Ukrainoiu ta Kytaiem* [Analysis of the main tendencies in the development of economic relations between Ukraine

and China]. Strategy of development of Ukraine. Economics, sociology, law, no. 4, pp. 14–20.

10. Skorobogatova N.E. (2018) *Konkurentnospro-mozhnist ukraïnskykh pidpriemstv tseliulozno-papero-voi promyslovosti v umovah industrii 4.0* [Competitiveness of Ukrainian enterprises of pulp and paper industry under the conditions of Industry 4.0] Effective economy, pp. 12. – Available at: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2018/204.pdf (accessed 28 March 2019).

Skorobogatova Natalia

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
National Technical University of Ukraine
«Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»

Korolyova Snizhana

Student
National Technical University of Ukraine
«Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»

SCIENTIFIC AND TECHNICAL COOPERATION OF UKRAINE AND CHINA IN THE CONTEXT OF INDUSTRY 4.0

The purpose of the article. China occupies a significant place in the world nowadays. It is one of the most technologically advanced countries, and it also aims to become the world leader, motivating us to constantly monitor its the policies and activities. However, Ukraine has only recently begun working on scientific and technical cooperation with the People's Republic of China. Therefore, it is necessary to study the state this cooperation and the prospects of partnership between Ukraine and China.

Methodology. When writing the article, such methods as comparisons, analysis, synthesis, as well as generalization of received information, descriptive and statistical methods were used.

Results. Over the past three years, economic ties between Ukraine and China have grown stronger. For Ukraine, scientific and technical cooperation with China is a considerable step that can give an impetus to the economic growth of our country. It was very important that China demonstrated support for the territorial integrity of Ukraine during hostilities in the east of the country and the annexation of the Crimea by the Russian Federation. This contributed to the strengthening of cooperation between Ukraine and the People's Republic of China. Now, the most attractive for Ukraine are global and regional projects of China: "One belt, one way" and "16 + 1". Taking into account the signing of the Long-Term Program of Ukrainian-Chinese Cooperation in the Space Industry 2016-2020, it is said that Ukraine is attracting China as a scientific and technical partner. Therefore, it is possible to count on the future more fruitful and equally beneficial cooperation for both sides. Analyzing foreign trade activity, the main export of Ukraine to China is the products of agriculture, forestry, ores, slag and ashes, energy and infrastructure construction, food industry waste, etc. Ukraine has become one of the main suppliers of maize to the People's Republic of China. In 2018, according to the State Statistics Service of Ukraine, imports from China to Ukraine amounted to 13.6% of total imports (7.8 billion USD), while exports to China amounted to about 3.9% of Ukraine's total exports (2,3 billion USD). So, it can be argued that today there is no equal cooperation between Ukraine and the PRC, as export figures in 2018 are growing more slowly compared to the imports from China. We can conclude that the foreign trade balance remains negative for Ukraine. As for investment cooperation between Ukraine and China, investments from China to Ukraine have totaled to 17.8 million USD by 2018, while investments from Ukraine to the economy of China accounted for 1.1 million USD.

Practical implications and value. Analyzing the current foreign trade cooperation between Ukraine and China, we can conclude that Ukraine brings more benefits to China, since we mainly export raw materials with a little added value, and import finished high-tech products in large volumes that exceed the volumes of our exports. At the present stage, the PRC does not consider Ukraine as a promising partner. Our cooperation has just started to settle, therefore, this article examines China's technological development experience, which is very useful for Ukraine.